

**MAAHANMUUTTAJIEN AKTIIVISUUDEN RAKENTUMINEN HELSINGIN
SANOMIEN JA YLE UUTISTEN KOTOUTTAMIS- JA
TYÖLLISTÄMISDISKURSSEISSA**

Jeremias Jouhki
Kandidaatintutkielma
Sosiologia
Yhteiskuntatieteiden ja
filosofian laitos
Jyväskylän yliopisto
Kevät 2021

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta Humanistis-yhteiskuntatieteellinen	Laitos Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos
Tekijä Jeremias Jouhki	
Työn nimi Maahanmuuttajien aktiivisuuden rakentuminen Helsingin Sanomien ja Yle Uutisten kotouttamis- ja työllistämiskursseissa	
Oppiaine Sosiologia	Työn tyyppi Kandidaatintutkielma
Aika 24.5.2021	Sivumäärä 23
Ohjaaja Hanna-Mari Husu	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Median rooli mielikuvien ja stereotyyppien rakentajana on suuri. Median korostamat teemat rakentavat aktiivisesti kuvaa eri toimijoiden olemuksesta. Maahanmuuttajien tapauksessa tämä voi merkitä rasististen stereotyyppien kehittymistä. Tässä työssä maahanmuuttajien rakentumista mediassa tarkastellaan aktiivisuuden käsitteen kautta. Aktiivisuudella tarkoitetaan tässä tapauksessa yksilön kykyä vaikuttaa omaan toimintaansa.</p> <p>Aktiivisuuden käsitettä avataan myös kahden muun käsitteen, passiivisuuden ja osallisuuden kautta. Passiivisuudella tarkoitetaan yksilön kyvyttömyyttä vaikuttaa omaan elämäänsä ja osallisuudella tarkoitetaan yksilön kuulumisuuden tunnetta yhteiskunnassa.</p> <p>Tämän työn tarkoituksena on tarkastella kahden eri mediakonsernin tapaa rakentaa aktiivisuuden käsitettä liittyen maahanmuuttajiin. Työssä käytetään diskurssianalyttistä metodia, jonka avulla aineistosta poimitaan siitä ilmaantuvia teemoja. Aineistosta nousi kolme eri diskurssia: passiivisuusdiskurssi, avuttomuusdiskurssi ja maahanmuuttajat apuna diskurssi.</p> <p>Kolmesta diskurssista nousi taloudellinen merkitys tärkeäksi tekijäksi. Maahanmuuttajien aktiivisuus liitettiin usein näiden kykyyn työllistyä, mikä myös liitettiin positiiviseksi tekijäksi yhteiskuntaan integroitumisen kannalta. Taloudellisten tekijöiden lisäksi maahanmuuttajiin liittyvä passiivisuus ilmeni esimerkiksi terveydellisissä tekijöissä. Turvapaikanhakijat jotka tarvitsivat apua mielenterveytensä kanssa kuvattiin uhreina joita yhteiskunnan tehtävä on auttaa ohjaamalla näitä oikeaan suuntaan. Maahanmuuttajien kuvaileminen yksilökohtaisella tavalla, kuten vain taloudellisena toimijana ei välttämättä lisää tämän osallisuuden tunnetta yhteiskunnassa. Maahanmuuttajien kuvaileminen moniulotteisina ja inhimillisinä olentoina voisi auttaa lähestyttävämmän kuvan rakentumisen kanssa median kuluttajille.</p>	
Asiasanat maahanmuutto, diskurssianalyysi, media, aktiivisuus, osallisuus	
Säilytyspaikka Jyväskylän yliopisto	

SISÄLLYS

JOHDANTO	4
AKTIIVISUUS, PASSIIVISUUS JA OSALLISUUS MAAHANMUUTTOKONTEKSTISSA	5
Aktiivisuuden rakentuminen	5
Passiivisuuden rakentuminen	6
Osallisuuden rakentuminen	7
MEDIA DISKURSSIEN RAKENTAJANA	9
AINEISTOSTA JA METODEISTA	10
TULOKSET	11
Passiivisuusdiskurssi	11
Avuttomuusdiskurssi	14
Maahanmuuttajat apuna -diskurssi	18
JOHTOPÄÄTÖKSET	21
PÄÄTÄNTÖ	22
LÄHTEET	24
Liitteet	27

1. JOHDANTO

Tämän opinnäytteen tarkoituksena on tutkia maahanmuuttajien aktiivisuuden käsitteen rakentumista Helsingin Sanomien ja Ylen uutisten kirjoitusten kautta. Maahanmuutosta on tullut hyvin näkyvä ilmiö Suomessa viimeisten vuosien aikana. Maahanmuutto on noussut merkittäväksi puheenaiheeksi myös muualla Euroopassa vuosien 2014-2015 aikana tapahtuneen pakolaiskriisin seurauksena. Työssä tarkastellaan miten Suomen vaikutusvaltaisimmat mediakonsernit käsittelevät maahanmuuttajien työllistymistä ja kotouttamista, koska tämä rakentaa myös näiden lukijoiden kuvaa kyseisestä aiheesta, tiedostetulla ja tiedostamattomalla tasolla. Tarkastelu ei rajoitu pelkästään Suomen rajojen sisälle, eli kaikki tarkasteluun valitut maahanmuuttajien aktiivisuutta käsittelevät artikkelit vuodelta 2020 ovat käytössä. Tämä puolestaan avaa myös sitä, millaisilla tavoilla Yle ja Helsingin Sanomat käsittelevät ulkomailla tapahtuvia maahanmuuttajiin liittyviä asioita verrattuna suomessa tapahtuviin asioihin. Turvapaikanhakijoiden ja maahanmuuttajien suhde on myös tärkeää tuoda esille, koska näitä kuvataan mediassa toisiaan lähellä olevina ryhminä. Metodina työssä käytetään kriittistä diskurssianalyysiä. Diskurssianalyttisen lähestymistavan tarkoituksena on tarkastella, miten kyseinen teksti pyrkii rakentamaan todellisuutta ja mitkä asiat voivat vaikuttaa tämän kuvan rakentumiseen.

Opinnäytteen keskeinen tutkimuskysymys on, miten Helsingin Sanomat ja Yle Uutiset käsittelevät maahanmuuttajien aktiivisuuden rakentumista. Mitä käsitellään tarkasteltavien ryhmien omana toimintana ja aktiivisuutena, ja mitä käsitellään heidän kontrollinsa ulkopuolella olevana toimintana tai passiivisuutena. Toinen tutkimuskysymys käsittelee maahanmuuttajien kotouttamiskeinoja ja näiden merkitysten rakentumista aineistossa. Nämä keinot ovat aikaisemmin mainituissa artikkeleissa pääosin valtion toiminnan tarkastelua, mutta tätä aihetta on käsitelty kattavasti myös valtion ulkopuolelta Helsingin Sanomissa ja Ylellä. Aktiivisuutta tarkastellaan eri näkökulmista: poliittisen aktiivisuuden, aktiivisen integraation ja aktiivisen omakuvan rakentamisen kautta. Jälkimmäisellä tarkoitan median rakentamaa kuvaa aktiivisista maahanmuuttajista, kuten Kauton (2016) työssä tarkastellaan menestyneiden maahanmuuttajien edustuksen rakentumista, missä maahanmuuttajamenestyjä on nostatettu esiin mediassa saavutustensa tai yhteiskunnallisen vaikuttamisen perusteella (Kautto, 2016).

Ihmisten osallisuuden tunteella yhteiskunnassa on vahvoja yhteyksiä näiden aktiivisuuden kanssa kyseisessä yhteiskunnassa. Toisin sanottuna mitä enemmän yksilö kokee olevansa osana yhteiskuntaa, sitä enemmän tämä myös toimii siellä. Artikkelissaan Duncan (2003) käsittelee sosiaalisen inklusion merkitystä. Hän määrittää maahanmuuttajataustaisten syrjäytymiseen liittyvien ongelmien johtuvan muistakin tekijöistä kuin vain köyhyydestä. Howardin mukaan sosiaalinen pääoma on tärkeässä roolissa maahanmuuttajien integraatiossa, ja tämä myös ennustaa yhteisön menestyksekkyyttä. Yhteisö, jonka jäsenet kykenevät luottamaan ympäröiviin instituutioihin ja toimimaan näiden kanssa yhteistyössä auttaa siis yhteisön positiivisessa kehityksessä. (Duncan, H. 2003.) Sosiaalinen inklusio luo turvallisen ja luotettavan ympäristön, missä ulkopuolelta tulevat voivat rakentaa itseään ja samalla osallistua yhteiskunnan toimintaan.

2. AKTIIVISUUS, PASSIIVISUUS JA OSALLISUUS MAAHANMUUTTOKONTEKSTISSA

2.1. Aktiivisuuden rakentuminen

Aktiivisuuden käsitteen määritelmä on sidoksissa kontekstiin missä sitä käytetään. Kansalaisen aktiivisuudesta puhuttaessa voidaan tarkoittaa esimerkiksi poliittista aktiivisuutta, eli kuinka paljon kansalainen osallistuu yhteiskunnallisiin keskusteluihin. Turtiainen, Kokkonen ja Viitasalo käsittelevät artikkelissaan (2018) aktiivisen kansalaisuuden rakentumista. He määrittelevät tämän rakentuvan yksilön autonomiseen toimintaan, joka kattaa työelämän ja vapaa-ajan osa-alueet. He myös tuovat esille kansalaisen kyvyn osallistua poliittiseen päätöksentekoon. Artikkelissa tuodaan esille ajatusta siitä, että aktiivinen kansalaisuus on liittynyt vahvasti työllisyyteen ja talouteen. Kotouttamisen merkitys korostuu myös aktiivisen kansalaisuuden kontekstissa. (Turtiainen, K., Kokkonen, T., & Viitasalo, K. 2018, 343–360). Näin määriteltynä aktiivisen kansalaisuuden vastakohtana voidaan pitää passiivista kansalaisuutta, eli kykenemättömyyttä autonomiseen päätöksentekoon.

Aihetta on myös tarkasteltu menestyneiden maahanmuuttajien näkökulmasta, kuten Kauton opinnäytteessä (2016) näkyy. Kyseisessä työssä Kautto on tarkastellut maahanmuuttajien menestyksen representaatiota Ylen ja Helsingin Sanomien artikkeleiden kautta. Pirkkalainen, Wass & Weide käsittelevät julkaisussaan somalitaustaisten maahanmuuttajien potentiaalia poliittisena voimavarana. Heidän tutkimuksessaan huomattiin, että somalialaistaustaisten maahanmuuttajien äänestysaktiivisuus oli keskimääräisesti vain vähän suomalaiskansalaisia pienempi. Tutkimus tuo esille myös sosiaalisen inklusion ja poliittisen aktiivisuuden välisen yhteyden, eli molemmat syöttävät toisiaan. (Pirkkalainen, P., Wass, H., & Weide, M. 2016, 2.) Aktiivisuutta on käsitelty aiemmin myös oppimiseen liittyen. Ahola ja Hirvelä tarkastelivat tutkimuksessaan osallistujan taustatekijöiden merkitystä kielitesteissä. Tutkimuksen mukaan maassa vietetyt vuodet eivät välttämättä takaa kielitaidon kehitystä. Ahola ja Hirvelä korostivat aktiivisen kielen opiskelemisen, käyttämisen ja paikallisten kontaktien kerryttämisen merkitystä artikkelissaan. (Ahola, S., & Hirvelä, T. 2016).

2.2. Passiivisuuden rakentuminen

Aktiivisuuden vastakäsitteenä voidaan pitää passiivisuutta, mikä kuvastaa yksilön kyvyttömyyttä toimia itsenäisesti oman tahtonsa mukaisesti. Artikkelissaan Lirola (2017) tarkastelee Saharan eteläpuolelta saapuvien pakolaisten kuvailemista Espanjassa. Maahanmuuttajista rakennetaan yksiulotteiseen muottiin istuvia, samoista ongelmista kärsiviä ryhmiä. Pakolaiset kuvataan uhreina jotka pakenevat kotimaansa huonoja olojaan ja tarvitsevat apua ulkopuolisilta voimilta. (Lirola, M. M., 2017). Passiivisuuden tunne voi aiheuttaa turhautumista maahanmuuttajissa myös terveydenhuoltoon liittyen. Artikkelissaan Laverack (2018) esittää toimintamallia jossa riskiryhmissä olevia yhteisöjä tulisi osallistaa terveydenhuollossa jotta näiden tarpeet kyettäisiin huomioimaan paremmin. Terveydenhuollon yksipuolinen vuorovaikutus voi saada maahanmuuttajan tuntemaan itsensä pelkästään toiminnan kohteeksi jolla ei ole kykyä vaikuttaa omaan toimintaansa, johtaen turhautumiseen. (Laverack, G., 2018.)

Passiivisuutta voidaan tarkastella myös politiikan kautta. Artikkelissaan Forkert (2017) käsittelee kansalaisten aktiivisuuden rakentumista vuoden 2017 vaalien kautta. Brexit ja Trumpin valtaan astuminen ovat rakentaneet ajatusta kansalaisista passiivisina ja

reaktiivisina. Keskeisiksi teemoiksi ovat nousseet ahdistus maahanmuuttoa kohtaan ja kaipaus idolisoituun menneisyyteen, ja kumpaakin ajatusta on ollut vaikeuksia rikkoa tietoa jakamalla. Passiiviset kansalaiset eivät artikkelin mukaan osallistu poliittiseen aktivismiin tai ole tämän vaikutuksen alaisena. Tosin tämä yleistetty ajatus ei pitänyt paikkaansa Britanniassa vuoden 2017 kansanäänestyksen kohdalla, toisin kuin monet vaalien ennustajat olivat uskoneet. Kaksi terroristi-iskua aiheutti suuren aktivoitumisen kansalaisten kohdalla, johtuen suureen käänteeseen Britannian kansanäänestyksessä. (Forkert, K., 2017). Passiivisuus tarkoittaa tässä tapauksessa vähäistä poliittista osallistumista.

2.3. Osallisuuden rakentuminen

Ihmisten osallisuuden tunne vaikuttaa näiden aktiivisuuteen yhteiskunnassa. Artikkelissaan Duncan (2003) käsittelee sosiaalisen inklusion merkitystä. Hän määrittää maahanmuuttajataustaisten syrjäytymiseen liittyvien ongelmien johtuvan muistakin tekijöistä kuin vain köyhyydestä. Duncanin mukaan sosiaalinen pääoma, eli yksilön omat voimavarat ja resurssit oman sosiaalisen toiminnan toteuttajana on tärkeässä roolissa maahanmuuttajien integraatiossa, ja tämä myös ennustaa yhteisön menestyksekkyyttä. Yhteisö, jonka jäsenet kykenevät luottamaan ympäröiviin instituutioihin ja toimimaan näiden kanssa yhteistyössä auttavat siis yhteisön positiivisessa kehityksessä. (Duncan, H. 2003.) Sosiaalinen inklusio luo turvallisen ja luotettavan ympäristön, missä ulkopuolelta tulevat voivat rakentaa itseään ja samalla osallistua yhteiskunnan toimintaan.

Klarenbeek ja Weide (2020) käsittelevät artikkelissaan “osallistumisen paradoksia”. Kyseisellä termillä tarkoitetaan maahanmuuttajiin kohdistuvaa kaksipuolista suhtautumista: heitä rohkaistaan aktivoitumaan, mutta sillä ehdolla, että he ovat “hyviä” kansalaisia. Toisin sanottuna maahanmuuttajien halutaan osallistuvan yhteiskunnallisiin keskusteluihin, mutta vain silloin kun he tukevat liberalistisia ajatuksia. (Lea M. Klarenbeek & Marjukka Weide. 2020, 214–232). Aikaisempaa tutkimusta löytyy myös yhteiskuntapolitiikan tasolta. Artikkelissaan Lappalainen (2017) käsittelee Suomen valtion kotouttamispolitiikkaa ja tämän pyrkimyksiä lisätä vuorovaikutusta kantaväestön ja maahanmuuttajien välillä. Lappalainen näkee tarkastelemaisensa kotouttamispoliittisen projektin jota valtio harjoittaa pohjautuvan

väestönhallintaan, jota hän vertaa Foucault'n hallintamentaliteettiin. Artikkelissaan Lappalainen käsittelee maahanmuuttajien asemaa kotouttamispolitiikassa ja kuinka tämä liittyy yhteen valtion kontrollointikeinojen kanssa. Lappalainen puhuu artikkelissaan Foucault'n ajatuksesta valtion väestönhallinnasta, mikä liittyy väestön toiminnan ohjaamiseen mahdollisimman tehokkaasti usealla eri osa-alueella. Näitä osa-alueita ovat esimerkiksi turvallisuus ja politiikka.

Tutkimuksessaan Lappalainen päätyy siihen johtopäätökseen, että Suomen kotouttamispolitiikassa ideaalit ovat joutuneet väistymään käytännön toimien edestä. Tämä näkyy esimerkiksi hyväksytyjen turvapaikanhakijoiden määrän laskussa. Lappalainen päätyy pohtimaan kirjoitelmansa lopussa osallisuuden merkitystä kotouttamispolitiikassa. Hän pohtii maahanmuuttajien osallisuuden tuntemusta järjestelmässä, joka sanelee heille säännöt jättämättä kuulematta heidän omia kokemuksiaan. (Lappalainen, P. 2017, 334–341). Lappalaisen tarkastelemaa kotouttamista voitaisiin pohtia myös aktiivisuuden kannalta näin: aktivoiko vai passivoiko kyseinen järjestelmä maahanmuuttajia, jos heidän ajatuksiaan ei kuulla? Kotouttamisohjelmia tarkasteli myös Suurpää (2002) solidaarisuuden näkökulmasta. Toisin sanoen hän tarkasteli tapoja, joilla maahanmuuttajista voidaan rakentaa käsitystä maahanmuuttajista aktiivisina toimijoina.

Edellä mainitut aikaisemmat tutkimukset käsittelevät aihetta monipuolisesti: ensimmäiset kolme mainittua työtä käsittelevät maahanmuuton ilmenemistä ja sen näkymistä eri teemoissa, kuten politiikassa tai menestyksekkyydessä. Viimeiset kaksi artikkelia käsittelevät tarkemmin maahanmuuttajien kotouttamispolitiikkaa ja valtion toimia tämän edistämiseksi. Median rakentamilla merkityksillä on vahvoja yhteyksiä oikeassa maailmassa ilmeneviin reaktioihin. Toisin sanottuna medialla on kyky rakentaa malleja, joita ihmiset voivat omaksua omaan toimintaansa tai ajatteluun. Jos mediassa näkyy paljon maahanmuuttajia väkivaltaisuuden ja köyhyyden kontekstissa, on tähän kontekstiin helpompaa liittää nämä jatkossakin. Kärkkäisen tutkimuksessa tarkasteltiin ammatillisen koulutuksen ja kotouttamisen yhteyttä. Tutkimuksessa ilmeni, että koulutus auttaa maahanmuuttajia sopeutumaan suomalaiseen arkielämään opettajien avulla. Vuorovaikutuksessa suomalaisten opettajien kanssa maahanmuuttajat oppivat malleja, joita he pyrkivät omaksumaan omaan toimintaansa. (Kärkkäinen, K. 2019.) Aktiivista maahanmuuttajaa voidaan siis kuvata voimavarana, joka myös samalla auttaa tämän integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan.

3. MEDIA DISKURSSIEN RAKENTAJANA

Median kyky rakentaa mielikuvia lukijalle on merkittävä. Cabaniss ja Cameron käsittelevät artikkelissaan Foucault'n diskursseja, jotka ovat hänen mukaansa tiedon välittäjiä ja voimasuhteiden esille tuojia. Toisin sanottuna diskurssit rakentavat merkityksiä ja korostavat yksilöiden välisiä suhteita. Tämä johtaa ryhmien väliseen epätasa-arvoon, joka painaa tiettyjä ryhmiä heikompaan asemaan samalla kun se nostaa toisia. Diskurssianalyysissä ei tarkastella vain tekstistä ilmenevää viestiä, vaan myös sanavalinnoilla on merkitystä. (Cabaniss ER, Cameron AE, 2017.) Diskurssien tarkasteleminen on tärkeää siksi, koska nämä vaikuttavat ihmisten kuvaan maailmasta. Varsinkin negatiiviset ja stereotyyppiset representaatiot diskursseissa jäävät helposti ihmisten mieliin, ja niitä on vaikeampi korjata tämän käsityksen muodostumisen jälkeen. Median esittämät diskurssit vaikuttavat myös muihin kuin vain tavallisiin kansalaisiin: myös virkamiehet ja poliitikot määrittävät toimintaansa mediassa ilmenevien keskustelujen mukaan. (Reitmanova, S., Gustafson, D. L., & Ahmed, R., 2015.) Merkitykset eivät siis rakennu tyhjiössä, vaan jatkuvassa vuorovaikutuksessa eri toimijoiden välillä.

Kriittisen diskurssianalyysin tarkoituksena on tuoda esiin tekstistä ilmenevät valtasuhteet, ja myös mitä jätetään sanomatta. Eli diskurssit rakentuvat aina suhteessa johonkin, ja toisen merkitys laskee samalla kun toista korostetaan. Kriittisessä diskurssianalyysissä voidaan tarkastella esimerkiksi sitä, kenen ääni kuuluu yhteiskunnallisissa keskusteluissa ja kenen ei. (Grundsten, H., 2019.) Tässä työssä kriittistä diskurssianalyysiä voidaan soveltaa esimerkiksi menestyvien maahanmuuttajien näkyvyyteen: ovatko nämä enemmän esillä kuin ei-menestyvät? Medialla on tärkeä rooli diskurssien rakentajana. Artikkelissaan Fotopoulos ja Kaimaklioti tarkastelevat Iso-Britannian, Saksan ja Kreikan lehdistöjen käyttämää kieltä liittyen pakolaiskriisiin. Kyseisessä artikkelissa huomattiin, että medioilla oli suhteellisen yhteinen linja kriisin aikana viestittämisessä, vaikkakin erojakin ilmeni. Merkittäviä eroja esiintyi esimerkiksi korostetuissa aiheissa: Iso-Britannia tarkasteli laittomia maahanmuuttajia ja lapsien asemaa, Saksa tarkasteli pakolaisten lähtömaita ja näiden tilannetta ja Kreikka taas painotti viestintäänsä pakolaisten hallinnoimiseen. Kaikissa medioissa yleisimmäksi aiheeksi

muodostui ylivoimaisesti pakolaisten määrät. (Fotopoulos, S., Kaimaklioti, M. 2016.) Pakolaisten määrien käyttäminen retoriikassa on mielestäni pyrkimys korostaa tilanteen kokoa ja vakavuutta.

4. AINEISTOSTA JA METODEDEISTA

Tässä työssä käytetään Helsingin Sanomien ja Ylen artikkeleita, yhteensä 11 kappaletta, aineistona. Nämä kaksi mediaa valittiin aineistoksi näiden merkittävän näkyvyyden ja koetun luotettavuuden perusteella. Helsingin Sanomien lehtiä oli kierrossa vuonna 2011 365,994 kappaletta, tehden siitä Suomen luetuimman lehden. (Sanna Koskinen ym, 2014.) Yle Uutiset on Ylen omistama mediakonserni, joka keskittyy uutisten julkaisemiseen. Yle on valtion omistama media, jonka tarkoituksena on tämän oman sivuston mukaan *“Lisäämme ymmärrystä toisistamme ja maailmasta, vahvistamme suomalaista yhteiskuntaa ja kulttuuria.”* (Yle, 2014.) Ylen valintaa aineistoksi voidaan myös perustella sen avoimuudella, missä artikkelit ovat ilmaisia ja kuka tahansa voi lukea niitä. Helsingin Sanomilla on ilmaisia ja maksullisia artikkeleita, jotka myös osaltaan rajaavat lukijakuntaa. Tarkastelun kohteeksi sijoittuvat artikkelit vuodelta 2020. Aihetta pyritään tarkastelemaan mahdollisimman tuoreiden artikkeleiden kautta, jotta saataisiin rakennettua mahdollisimman tuore kuva kyseisistä diskursseista. Aineistoa etsittiin erinäisten avainsanojen kautta, joita Ylen ja Helsingin Sanomien hakukoneisiin kirjoitettiin. Näitä avainsanoja olivat maahanmuutto, kotouttaminen ja aktiivisuus sanojen eri taivutusmuodoissa.

Työn metodiksi on valittu diskurssianalyysi. Aineistoa on siis tarkoitus tarkastella siitä ilmenevien diskurssien kautta. Tekstistä pyritään poimimaan siitä ilmenevien sanavalintojen ja lauseiden kautta tapoja, millä kirjoittajat rakentavat aihetta ja mitä asioita he korostavat artikkeleissaan. Tekstien rakentamaa todellisuutta voidaan tarkastella puheenvuorojen jakautumisen ja korostettujen teemojen kautta. Puheenvuorojen jakautumisella tarkoitetaan sitä, kenen ääni kuuluu artikkeleissa eniten. Esiintyykö artikkeleissa esimerkiksi enemmän asiantuntijoiden tai poliitikoiden ääni kuin maahanmuuttajien oma ääni. Merkittävää on myös huomioida, missä asioissa maahanmuuttajia haastatellaan ja missä asioista heidän puolestaan puhutaan. Korostetut teemat rakentavat keskeisiä mielikuvia liittyen maahanmuuttajiin,

esimerkiksi työllisyyden teeman kautta. On siis myös tärkeää havainnoida, mitä piirteitä artikkeleissa korostetaan ja mitä jätetään huomiotta. Toinen tärkeä tarkastelutapa on tekstistä ilmenevien valtasuhteiden analysoiminen, eli kriittinen diskurssianalyysi. Tässä tapauksessa diskursseja tarkastellaan siten, millä tavoin maahanmuuttajien valtaa kuvaillaan. Jos aktiivisuus määritellään kyvyksi toimia autonomisesti, tässä tapauksessa se liitetään maahanmuuttajan omaan valtaan. Jos taas maahanmuuttaja tai turvapaikanhakija kuvataan ympäristönsä uhrina joka tarvitsee ulkopuolista tukea, ei tällä tällöin ole omaa valtaa. Diskurssit siis rakentavat kuvaa toimijoista ja näiden keskinäisistä valtasuhteista, kenellä on kykyä vaikuttaa toisen toimintaan ja ajatteluun.

5. TULOKSET

Teksteistä ilmeni kolme diskurssia: omasta tahdostaan tai kykenemättömyydestään johtuen oleva passiivinen -, ulkoisten vaikuttimien seurauksesta johtuen kykenemätön - ja yhteiskunnalle hyödyllinen maahanmuuttaja. Työn tarkoituksena on tarkastella, miten Helsingin Sanomat ja Yle Uutiset selittävät maahanmuuttajien kohtaamia vaikeuksia, ja miten näiden vaikeuksien aiheuttamia reaktioita pyritään kuvailemaan. Tarkoituksena on siis tarkastella, selitetäänkö tämän menestyksen johtuvan maahanmuuttajien omasta aktiivisuudesta, vai onko tämä peräisin ulkoisista vaikuttimista. Näitä diskursseja voidaan tarkastella aineiston avulla kolmesta eri näkökulmasta: maahanmuuttajien osallisuuden, eriarvoisuuden ja työllisyyden kautta. Näiden avulla voidaan selvittää, selitetäänkö esimerkiksi maahanmuuttajien köyhyyttä näiden sisäisillä tai ulkoisilla tekijöillä.

5.1. Passiivisuusdiskurssi

Passiivisuusdiskurssissa korostuu maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden rooli uhrina. Maahanmuuttajiin liittyvä passiivisuus ilmenee artikkelissa “Kelan selvitys osoitti ongelman: Valtaosa humanitaarisista syistä Suomeen muuttaneista elää sosiaaliturvan varassa”, missä tarkastellaan humanitaarisista syistä hakeutuneiden merkittävää riippuvuutta sosiaali- ja eläkelaitoksista.

Tässä artikkelissa maahanmuuttajien passiivisuutta perustellaan pääosin kieli- ja kulttuuritaitojen puutteiden valossa. Kehitysajatuksena artikkelissa haastateltu Kelan tutkimuspäällikkö Signe Jauhiainen korostaa kotouttamisen merkitystä. Artikkelissa myös käsitellään eri puolueiden suhtautumista humanitaaristen maahanmuuttajien työllistämiseen. Puolueiden suhtautuminen on monipuolista: perussuomalaiset vähentäisivät turvapaikanhakijoiden määrää, kun taas vihreät ja vasemmistoliitto nostattaisivat tätä. Artikkelissa puhutaan maahanmuuttajien työllisyydestä melko koruttomaan sävyyn: *“Nämä osuudet eivät sinänsä ole yllättäviä. Maahanmuuttajien työllisyysaste on Suomessakin alhaisempi kuin kantaväestöllä, joten maahanmuuttajat tarvitsevat keskimääräistä useammin tukea tullakseen toimeen.”* Johtopäätös tuen tarvitsemisesta liitetään tässä tapauksessa suoraan maahanmuuttajan kykyyn työllistyä. (Helsingin Sanomat, 5.12.2020) Artikkelin rakentaa kuvaa maahanmuuttajista apua tarvitsevina yksilöinä, ja näkökulma keskittyy näiden passiivisuuteen, eikä niinkään Suomen työmarkkinoiden kykyyn työllistää näitä. Näkökulma korostaa myös maahanmuuttajia ongelmallisena taakkana, joka ei kykene työllistymään, vaikka Suomen työmarkkinoilla töitä olisikin.

Tukien tarvetta käsitteli myös seuraava artikkeli: *“Kelan tuore tutkimus: Maahanmuuttajat saivat viidesosan toimeentulotuista ja lähes 30 prosenttia Kelan työttömyysturvasta”*. Kyseisessä artikkelissa tarkasteltiin maahanmuuttajien toimeentulotukia ja työmarkkinatukia. Kelan tutkimuksessa selitettiin näitä korkeita lukuja korkealla työttömyydellä ja alhaisilla tuloilla maahanmuuttajien keskuudessa. Kelan tutkimuspäällikkö Signe Jauhiainen huomautti, että tuet mahdollistavat suomen kielen opiskelemisen ilman toimeentulon menettämisen pelkoa. Maahanmuuttajat saavat myös keskimääräisesti enemmän tukia määrällisesti kuin kantasuomalaiset. Tutkimuksessa ilmeni myös, että etuuksia maksettiin enemmän henkilöille, jotka olivat lähtöisin pakolaisalueilta. Artikkelin korosti paljon erilaisia tilastolukuja retoriikassaan: *“Suurempien summien lisäksi tukien saaminen oli maahanmuuttajien keskuudessa yleisempää. Heistä 34 prosenttia sai asumistukia, 26 prosenttia työttömyysturvaa ja 22 prosenttia perustoimeentulotukea.”* Tämän voisi tulkita korostavan toimittajan pyrkimystä pitää tekstiään objektiivisena ja lähdetietoon nojaavana. (Helsingin Sanomat, 3.12.2020) Artikkelin rakentaa kuvaa maahanmuuttajista enemmän tukia tarvitsevina kuin kantasuomalaisten. Ero korostuu entisestään pakolaistaustaisissa henkilöissä. Tässä ilmenee eriarvoisuutta maahanmuuttajien, pakolaisten ja kantasuomalaisten välillä: kantasuomalaiset tarvitsevat vähiten apua yhteiskunnalta, kun taas

pakolaiset eniten. Tukia perustellaan kuitenkin kouluttautumisen kautta, eli maahanmuuttajat tarvitsevat turvatun toimeentulon jotta nämä voisivat integroitua suomalaiseen yhteiskuntaan.

Ylen artikkelissa “Kun turvapaikanhakija ei enää jaksa, hän saa apua Lahdesta: Suomen ainoaan mielenterveysongelmiin erikoistuneeseen tuetun asumisen yksikköön on kuukauden jono” käsiteltiin turvapaikanhakijoiden mielenterveysongelmia. Artikkelin otsikossa ilmenee mielenkiintoinen sanavalinta, “kun”, eikä esimerkiksi “jos”. Sanavalinta voi tässä tapauksessa rakentaa kuvaa turvapaikanhakijoista passiivisina uhreina, jotka tulevat deterministisesti tarvitsemaan mielenterveysapua jossain vaiheessa elämäänsä. Toinen sanavalinta otsikossa “hän saa apua..”, “saa” tässä tapauksessa antaa kuvaa ulkopuolelta tulevasta avustuksesta, eikä turvapaikanhakijan itse hakemasta avusta. Artikkelissa käytetään paljon turvapaikanhakijoiden omia kommentteja todellisuudenmukaisen kokemuksen luomiseksi. Lainauksien viesti on tunteisiin vetoava, kuten tässä lainauksessa näkyy: *“Meitä ei nähdä ihmisinä. Miksei kukaan kuuntele meitä?”*. (Yle 6.10.2020) Artikkelin voitaisiin nähdä käsittelevän osallisuuden tunnetta, eli missä määrin turvapaikanhakijat kokevat olevansa osana yhteiskuntaa ja kuinka paljon nämä kokevat tulevansa kuulluksi. Käytetty kieli korostaa osaltaan valtasuhteita turvapaikanhakijoiden ja muiden välillä: turvapaikanhakijaa kuvataan uhrina joka ajautuu väijäämättömästi kohti jotain tiettyä päämäärää, ja tämä saa apunsa ulkopuolelta tulevalta yhteiskunnalta. Valta on siis tässä jaossa yhteiskunnalla, eikä turvapaikanhakijalla.

Artikkeleissa passiivisuutta kuvailtiin useassa otteessa, usein maahanmuuttajien uhriutumista korostettaessa. Erityisesti turvapaikanhakijoita kuvailtiin järjestelmän apua aktiivisesti tarvitseviksi toimijoiksi. Tämä ilmenee Ylen artikkelissa “Kun turvapaikanhakija ei enää jaksa, hän saa apua Lahdesta: Suomen ainoaan mielenterveysongelmiin erikoistuneeseen tuetun asumisen yksikköön on kuukauden jono” tätä suhdetta kuvataan vahvasti niin, että turvapaikanhakijat ovat avun tarpeessa ja ulkoiset instituutiot ovat tästä avusta vastuussa. Toisessa Ylen artikkelissa “Oulussa oppilaitokset onnistuneet maahanmuuttajien kotouttajina – sote-alalta valmistuneet pääsivät suoraan koulusta töihin” maahanmuuttajien kotouttamisesta kiitetään suomalaisia oppilaitoksia, ei niinkään maahanmuuttajien omaa toimintaa. Edellä mainituissa artikkeleissa voidaan pohtia näkyvyyden ajatusta, mitä Grundsten pohtii liittyen kriittiseen diskurssianalyysiin. Vastuu ja valta siis näyttää jakautuvan ulkoisille instituutioille, ja maahanmuuttajan ääni voi jäädä vähäisemmäksi.

(Grundsten, H., 2019.) Tosin on huomioitava, että maahanmuuttajia haastatellaan kyllä edellä mainituissa artikkeleissa, tosin näissä tarkastellaan lähinnä kokemuksia, eikä niinkään mielipiteitä järjestelmän toimivuudesta.

Toisissa artikkeleissa ilmeni maahanmuuttajien passiivisuus yhteydessä yhteiskunnan kuormittamiseen, esimerkiksi sosiaaliuilla elämiseen. Esimerkiksi Helsingin Sanomien artikkelissa “Kelan selvitys osoitti ongelman: Valtaosa humanitaarisista syistä Suomeen muuttaneista elää sosiaaliturvan varassa” tarkastellaan turvapaikanhakijoiden sosiaaliturvan varassa elämistä. Artikkelissa esitettiin tämän ilmiön johtuvan huonosta kotouttamisesta valtion osalta, ja turvapaikanhakijoiden omista kielitaidon puutteista. Toisessa Helsingin Sanomien artikkelissa “Kelan tuore tutkimus: Maahanmuuttajat saivat viidesosan toimeentulotuista ja lähes 30 prosenttia Kelan työttömyysturvasta” sama ilmiö toistuu liittyen työttömyysturvaan ja toimeentulotukeen. Molemmissa artikkeleissa ilmenee kuvaa maahanmuuttajista taloudellisena taakkana tai voimavarana, joihin tulisi sijoittaa jotta nämä saataisiin aktivoitua.

5.2. Avuttomuusdiskurssi

Avuttomuusdiskurssissa näkökulma kiinnittyi maahanmuuttajien kyvyttömyyteen toimia yhteiskunnassa, joka joissain tapauksissa myös riisti näiltä toiminnan vapautta. Maahanmuuttajien aktiivisuutta käsitellään artikkelissa “Tutkijat selvittivät, kuinka maahanmuuttajien tulot kasvavat verrattuna suomalaistaustaisiin – Tulos: Työpaikan vaihtamisella ei juuri merkitystä” työllisyyden kautta. Artikkelissa ilmenee, että vaikka maahanmuuttajataustaisten tulot ovat lähestyneet suomalaisten tasoa pääkaupunkiseudulla, ovat nämä silti vähäisemmät kuin suomalaisten. Eroja näkyy myös maahanmuuttajien välillä: naisten työllistyminen oli vähäisempää kuin miesten. Tulojen kehitystä maahanmuuttajilla selitettiin siten, että nopea vaihtuvuus työpaikkojen välillä ja näiden väliin jäävät työttömyyden pätkät vaikuttivat merkittävästi tuloihin. (Helsingin Sanomat, 9.12.2020) Artikkelin voidaan nähdä pyrkivän epätasa-arvon esiintuomiseen. Toisin sanoen artikkeli rakentaa kuvaa aktiivisten maahanmuuttajien epäreiluun kohtelemiseen ulkoisen järjestelmän toimesta.

Ylen artikkelissa “Perussuomalaiset nosti tikun nokkaan ulkomailta tulleet tomaatinpoimijat – Närpiössä kritiikkiä pidetään epärealistina ja puolustetaan työperäistä maahanmuuttoa” työperäistä maahanmuuttoa käsiteltiin kahdesta eri näkökulmasta: perussuomalaisten ja Närpiöläisten. Artikkelissa annettiin paljon puheenvuoroja kummallekin osapuolelle, tosin Närpiöläiset saivat määrällisesti enemmän. Perussuomalaisten kriittisyys tapausta kohtaan perustuu uskomukseen korkeasta määrästä maahanmuuttajia, jotka elivät kyseisellä alueella toimeentulotukien varassa. Artikkelissa oli lainattu Halla-Ahon twiittiä: *“Kun ostat Närpiön kasviksia, maksat sekä kassalla että verotuksessa.”* (Yle 15.12.2020) Halla-Aho vetoaa taloudellisiin tekijöihin twiitissään, perustellen näiden maksavan ylimääräistä kansalaisille. Kritiikki ei perustu Suomessa töitä tekeviin maahanmuuttajiin, vaan niihin jotka elävät sosiaaliavustuksella. Tässä tapauksessa Halla-Ahon kritiikin voisi nähdä kohdistuvan passiivisiin maahanmuuttajiin, jotka eivät tee töitä.

Artikkelissa “Väestöliitto haluaa lisää maahanmuuttoa, koska se voi purkaa eläkepommin – Uudellemaalle muutetaan jo nyt enemmän ulkomailta kuin maakunnista” käsiteltiin työperäisen maahanmuuton hyötyjä taloudellisesta näkökulmasta. Artikkelissa käytetään talousperäisiä termejä, kuten “muuttovoitto” käsitettä. Retoriikka rakentuu yleisesti Suomen yhteiskunnan tarpeiden ympärille, kuten lainauksissa näkyy: *“Uusimaa hyötyy muuttoliikkeestä kaksinkertaisesti..”* *“Väestöliiton raportissa suositellaan, että maahanmuuttoprosessia voisi keventää niiden maahanmuuttajien kohdalla, joita yhteiskunta kipeimmin tarvitsee..”*. (Yle 8.9.2020). Artikkelissa aktiivisuus liitetään työllisyyteen, ja työllisyyttä perustellaan taloudellisella retoriikalla Suomea hyödyttäväksi. Tosin artikkeli käyttää paljon lainauksia esimerkiksi Väestöliiton raportissa hyväkseen, mikä voi myös selittää taloustieteellistä kieltä. Artikkelin rakentaa kuvaa maahanmuuttajista taloudellisena voimavarana, ja maahanmuuttajien aktiivisuutta perustellaan hyödylliseksi yhteiskunnalle tuottavuuden kannalta. Ajatus maahanmuuttajista voimavarana heijastuu myös Pirkkalaisen, Wassin ja Weiden tutkimuksessa, tosin tässä poliittisesta näkökulmasta. (Pirkkalainen, P., Wass, H., & Weide, M. 2016, 2.) Puhe maahanmuuttajista “voimavarana” voi aiheuttaa kuvan rakentumista yksipuolisista olennoista, jotka toimisivat vain tiettyjen ulottuvuuksien kuten talouden motivoimana.

Ylen artikkelissa “Vastaanottokeskuksen sulkemisen kerrannaisvaikutukset ovat laajat – Monikulttuurityön ammattilainen: Valtava takaisku” tarkastellaan vastaanottokeskusten vaikutuksia turvapaikanhakijoiden elämään. Artikkelissa aihetta on tarkasteltu kolmesta eri näkökulmasta: vastaanottokeskuksen henkilökunnan, asiakkaiden ja poliisin näkökulmasta. Artikkelissa pyritään siis tarkastelemaan päätöksen vaikutuksen alaiseksi joutuvia toimijoita ja virkamiehiä. Artikkelin on tyyliään kriittinen, mikä ilmenee puhetavoissa ja -aiheissa. *“Seitsemän vastaanottokeskuksen lakkauttaminen vuoden loppuun mennessä riipaisee monia.”* Edellä mainitussa lainauksessa sana “riipaisee” antaa kuvaa negatiivisesta tapahtumasta, ja tämä vaikutus on myös laajennettu koskemaan useampaan henkilöä.

Artikkeliin oli myös valikoitu kaksi vastaanottokeskuksen käyttäjää, joista toinen, kolmen lapsen isä, oli saanut kielteisen turvapaikkapäätöksen. Kyseisen henkilön valitseminen haastateltavaksi voi rakentaa kuvaa inhimillisestä ja samaistuttavasta hahmosta, jota ulkoinen järjestelmä on kohdellut kaltoin. Artikkelissa myös väliotsikot kertovat paljon tämän tyylistä: “Toistakymmentä menettää työnsä”, “Suomen kieltä taitamattomille muutos on hankala” ja “Kotoutuminen alkaa uudestaan”. Näkökulma keskittyy selkeästi menetyksiin mitä seuraa vastaanottokeskuksen sulkeutumisesta, ja tämän vaikutuksesta turvapaikanhakijoihin. Nämä vaikutukset nähdään selkeästi negatiivisina, kun puhutaan kotoutumisen uudelleen alkamisesta. (Yle, 25.9.2020). Artikkelissa rakentuu kuva turvapaikanhakijoista järjestelmän uhreina, joiden kotoutukseen vastaanottokeskusten sulkeminen vaikuttaisi negatiivisesti. Artikkelin kuvatussa toiminnassa näkyy Lappalaisen mainitsema ideaalien korvautuminen käytännön toiminnalla, missä vastaanottokeskusten koetut haitat näyttäisivät ohittavan sen hyödyt. (Lappalainen, P. 2017.) Tosin tässäkin tapauksessa artikkelissa haastatellut yksilöt kokivat ettei heidän äänensä tullut kuulluksi, minkä voidaan olettaa heikentävän heidän osallisuuden tunnetta.

Seuraavassa Ylen artikkelissa “Oulussa oppilaitokset onnistuneet maahanmuuttajien kotouttajina – sote-alalta valmistuneet pääsivät suoraan koulusta töihin” maahanmuuttajien kotouttamisesta kiitetään Oulun oppilaitoksia. Tässä tapauksessa siis rakenteet ovat onnistuneet saavuttamaan tietyn halutun tavoitteen, joka tässä tapauksessa tarkoittaa maahanmuuttajien toiminnan kontrollointia. Artikkelin käyttää aineistonaan yhtä haastateltavaa maahanmuuttajaa, ja projektipäällikköä, Marja Pinolehtöä. Pinolehdöltä lainatuissa osissa ilmenee myös ajatusta maahanmuuttajista apua tarvitsevinä uhreina:

“Hänen mukaansa joskus eri kulttuuritaustasta olevat opiskelijat joutuvat valmistuakseen tekemään jopa tuplatyön suomalaisen opiskelijaan verrattuna esimerkiksi juuri heikon kielitaidon vuoksi.” Maahanmuuttajat siis määritellään epäreiluun asemaan, missä heidän pitää “todistaa” olevansa yhtä arvokkaita työntekijöitä kuin suomalaisten, ja maahanmuuttajilta saattaa puuttua suomalaisen työntekijän työkalut, kuten kielitaito.

Toisessa lainauksessa korostuu Pinolehden ajatus instituutioiden tehtävästä auttaa heikommassa asemassa olevia maahanmuuttajia: *“Pinolehto näkee, että oppilaitoksen velvollisuus on auttaa opiskelijoita, jotka ovat usein motivoituneita opinnoissaan”*. Tämä lainaus liitettynä aikaisempaan kontekstiin voidaan tulkita haluna auttaa aktivoituneita tai aktivoitumishaluisia maahanmuuttajia. (Yle 11.9.2020) Artikkelissa ilmennyttä halua kontrolloida maahanmuuttajia toimimaan halutulla tavalla voitaisiin verrata Lappalaisen esittämään ideaan väestönhallinnasta. Voidaan myös pohtia, kuinka paljon kyseisessä artikkelissa kuuluu maahanmuuttajataustaisten ääni. Artikkelin on tosin kooltaan tiivis, joten tämä voi selittää haastateltavien vähäistä määrää.

Ylen artikkelissa “Vastaanottokeskuksen sulkemisen kerrannaisvaikutukset ovat laajat – Monikulttuurityön ammattilainen: Valtava takaisku” ilmenee yhteiskunnallisten toimien vaikutukset turvapaikanhakijoihin. Artikkelissa rakentuu kuva turvapaikanhakijoista yhteiskunnan toiminnan uhreina. Asiaa voidaan myös tarkastella Lappalaisen käsittelemän ajatuksen kautta, missä taloudelliset arvot ohittavat humanit. (Lappalainen, P. 2017.) Pohtimisen arvoista on myös, kuinka nämä sulkemiset vaikuttavat osallisuuden tunteeseen. Kärkkäisen (2019) ja Aholan ja Hirvelän (2016) tutkimuksissa korostettiin aktiivisen vuorovaikutuksen merkitystä paikallisyhteisöissä paikalliseen kulttuuriin integroitumisen ja kielen oppimisen kannalta. (Kärkkäinen, K. 2019; Ahola, S., & Hirvelä, T. 2016).

Ylen artikkelissa “Väestöliitto haluaa lisää maahanmuuttoa, koska se voi purkaa eläkepommin – Uudellemaalle muutetaan jo nyt enemmän ulkomailta kuin maakunnista” maahanmuuttajat nähdään Suomen yhteiskuntaa auttavina toimijoina, joihin tulisi kohdistaa enemmän rajoituksia purkavia toimia. Tässä tapauksessa voidaan nähdä aiempaa erilaista toiminnan kohdistamista: missä aikaisemmassa kappaleessa maahanmuuttajat nähdään haavoittuvassa asemassa olevina uhreina jotka tarvitsevat jatkuvaa huolenpitoa, tässä artikkelissa korostuu ajatus maahanmuuttajista voimavarana, joka aktiivisesti hyödyttäisi suomalaista yhteiskuntaa. Tämä ajatus tosin rajautuu aktiivisiin maahanmuuttajiin kuten

lainauksessa ilmenee: “..että maahanmuuttoprosessia voisi keventää niiden maahanmuuttajien kohdalla, joita yhteiskunta kipeimmin tarvitsee..”. Tässä kontekstissa roolit ovat muuttuneet: yhteiskunta kuvataan passiivisena uhrina, joka tarvitsee aktiivisia maahanmuuttajia pelastamaan tämän.

Missä “passiivisuusdiskurssissa” keskityttiin maahanmuuttajien omaan toimintaan ja omiin voimavaroihin, “avuttomuusdiskurssissa” esiin tulee ajatus maahanmuuttajista ulkoisten instituutioiden uhreina. Esimerkiksi Helsingin Sanomien artikkelissa “Tutkijat selvittivät, kuinka maahanmuuttajien tulot kasvavat verrattuna suomalaistaustaisiin – Tulos: Työpaikan vaihtamisella ei juuri merkitystä” maahanmuuttajat määritellään aktiivisina toimijoina, jotka eivät kuitenkaan saa työnsä arvoista korvausta. Tässä tarkastelussa ilmiötä selitti maahanmuuttajien suuri työpaikkojen vaihtuvuus ja kulttuurilliset erot. Artikkelissa tuotiin esille, että naismaahanmuuttajien tulot ovat vielä alhaisempia kuin suomalaisten. Voidaan siis sanoa, että maahanmuuttajien oman kulttuurin asettamat raamit myös rajoittavat näiden aktiivisuutta.

5.3. Maahanmuuttajat apuna -diskurssi

Maahanmuuttajat apuna -diskurssissa esiin nousi maahanmuuttajien merkitys taloudellisena voimavarana ja hyötynä yhteiskunnalle. Ylen artikkelissa “Perussuomalaiset nosti tikun nokkaan ulkomailta tulleet tomaatinpoimijat – Närpiössä kritiikkiä pidetään epärealistisena ja puolustetaan työperäistä maahanmuuttoa” maahanmuuttajia esitettiin myös taloudellisesti kannattavassa valossa. Artikkelissa oli lainattu twiittiä, joka puolusti työperäistä maahanmuuttoa. Ylisen twiitissä korostuu ruoan tuhlauksen ajatus: “*Kotimainen elintarviketuotanto tarvitsee työperäistä maahanmuuttoa. Halutaanko, että tomaatit, kurkut ja marjat tulevat jatkossa kaikki muualta?*” Artikkelissa asetetaan vastakkain kaksi eri dialogia, jotka keskustelevat keskenään. (Yle 15.12.2020) Tosin tekstissä annetaan enemmän tilaa työperäisen maahanmuuton puolustajille, mikä näkyy myös tekstin määrässä mitä kummallekin puolelle on annettu. Maahanmuuttajien puolustuksessa ilmenee myös selkeää näkökulmaa: näiden hyötyjä tarkastellaan aktiivisuudella. Maahanmuuttajat auttavat tässä tapauksessa suomalaisia saamaan marjat ja vihannekset pois metsästä vanhenemasta.

Artikkelissa ilmenee myös valtajakoa: miksi kyseiseen työhön tarvitaan juuri maahanmuuttajia?

Artikkelissa “Väestöliitto haluaa lisää maahanmuuttoa, koska se voi purkaa eläkepommin – Uudellemaalle muutetaan jo nyt enemmän ulkomailta kuin maakunnista” maahanmuuttajat ottavat roolin suomalaisen yhteiskunnan ongelman ratkaisijana, tässä tapauksessa eläkepommin. Artikkeliki keskittyy pääosin työperäisen maahanmuuton määrälliseen lisäämiseen, missä lainataan Väestöliiton julkaisemaa raporttia. Raportissa korostetaan työperäisen maahanmuuton merkitystä: *“Jotta lisämaahanmuutosta olisi merkittävää apua julkiselle taloudelle, tulisi maahanmuuton olla mahdollisimman suurelta osin työperäistä.”* Työperäisyys siis määritellään hyödyllisen maahanmuuton mittariksi tässä artikkelissa. (Yle 8.9.2020). Aktiivisuus ilmenee myös tässä artikkelissa mittarina maahanmuuton hyödyllisyydelle. Artikkelissa työperäisyys on tämän aktiivisuuden mittari, eli muu maahanmuutto voidaan määrittää vähemmän hyödylliseksi. Jako on selkeän taloudellinen, eikä jätä juurikaan tilaa turvapaikanhakijoille.

Maahanmuuttajien sitoutumista ja aktiivisuutta palkitaan Ylen artikkelissa “Ranska antaa kansalaisuuden sadoille etulinjan koronatyöntekijöille – fysioterapeutti Aziz: ”Se tuo minulle todellista toivoa””, missä tarkastellaan Ranskan osallistavaa toimintaa maahanmuuttajia kohtaan. Artikkelissa kerrotaan, kuinka Ranskassa koronaviruksen vastaiseen taisteluun osallistuneet maahanmuuttajat saavat kansalaisuutensa nopeammin kuin muut. Artikkelissa ilmenee kahdenlainen suhtautuminen: maahanmuuttajat kuvataan “etulinjan” taistelijoina, mutta myös samalla toimijoina joiden yhteiskunnan hyväksymää toimintaa palkitaan. Artikkelin kaksijakoinen linja ilmenee seuraavassa lainauksessa: *“Ranska haluaa palkita muun muassa hoitajia heidän taistelustaan koronavirusta vastaan.”* Lainauksesta rakentuu kuva yhteisen hyvän vuoksi taistelevista maahanmuuttajista, jotka palkitaan näiden yleisesti hyväksyttävästä toiminnasta.

Ylen artikkeleissa tuodaan myös esille ajatusta maahanmuuttajista ja vähemmistöistä poliittisena voimavarana. Ylen artikkelissa “Yhdysvaltain vaalitulos voi olla kiinni latinoista – ”Mitä lähempänä vaalipäivää latinot tekevät päätöksen, sitä varmemmin he valitsevat demokraatin”” esitetään ajatusta maahanmuuttajista ja vähemmistöistä Yhdysvalloissa ratkaisevana tekijänä seuraavan maan johtajan valitsemisesta. Artikkelissa rakennetaan kuvaa

vähemmistöistä monipuolisena joukkona, joiden poliittiset kannat vaihtelevat osavaltioiden ja kulttuurillisten erojen mukaisesti. Keskeisiksi teemoiksi on kehittynyt talous, mutta artikkelissa korostetaan myös maahanmuuton merkitystä teemana vähemmistöille. Tämä ilmenee lainauksessa: *“Talous on latinoäänestäjille tärkeä vaaliteema. Se menee jopa Meksikon rajamuurin ja maahanmuuton ohi.”* Tässä lainauksessa sana “jopa” voi rakentaa ajatusta siitä, että on outoa ettei maahanmuutto olisi tärkeämpi teema latinoäänestäjille. Maahanmuuttajien ja vähemmistöjen korostaminen poliittisena voimavarana heijastaa Pirkkalaisen, Wassin ja Weiden tutkimusta (Pirkkalainen, P., Wass, H., & Weide, M. 2016, 2). Artikkelissa ilmenee myös ajatus Klarenbeekin ja Weiden (2020) esittämästä “osallistumisen paradoksista”. Maahanmuuttajien poliittinen aktiivisuus on tärkeässä roolissa Yhdysvaltojen vaaleissa, mutta tämän hyväksyttävyyden voi riippua pitkälti siitä, miten he äänestävät.

Maahanmuuttajat nähdään myös Ylen aineistossa apuna Suomen syntyvyyden kasvattamiselle. Ylen artikkelit “Väestöliitto patistaa tekemään lisää vauvoja – järjestö on huolissaan syntyvyyden laskusta nälkävuosien tasolle” ja “Uusi tilasto: Joka seitsemäs suomalaislapsi syntyy maahanmuuttajaäidille” rakentavat kuvaa syntyvyyden laskusta ongelmana, jonka ratkaisemisessa maahanmuuttajat voivat yhteiskuntaa auttaa. Artikkeleiden muotoilussa ilmenee vahva viesti: maahanmuuttajat ovat arvokkaita Suomelle jos nämä toimivat tietyllä tavalla, tässä tapauksessa synnyttämällä enemmän kuin suomalaiset. Klarenbeekin ja Weiden “osallistumisen paradoksi” ilmenee tässä kuvauksessa jälleen (Lea M. Klarenbeek & Marjukka Weide. 2020, 214–232). Paljon lapsia synnyttävät maahanmuuttajat ovat hyödyllisiä Suomen taloudelle, joten tämänkaltaista aktiivisuutta voidaan rohkaista ja tukea yhteiskunnallisesti.

Maahanmuuttajia kuvailtiin hyödyllisiksi yhteiskunnalle silloin kun nämä toimivat jotenkin tätä hyödyttävällä tavalla. Jos maahanmuuttajat riskeeraavat terveytensä hoitajina koronavirusaikana, tulevat Suomeen synnyttämään lapsia tai auttavat valitsemaan maahan seuraavaa johtajaa, maahanmuuttajat kuvattiin hyödyllisinä silloin kun nämä hyödyttävät yhteiskuntaa. Artikkelit rakentivat kuvaa aktiivisista ja idealisoiduista maahanmuuttajista, mutta voiko kuva olla liian yksioikoinen? Voiko tämänkaltaisen arvottaminen johtaa “haluttuihin” ja “ei haluttuihin” maahanmuuttajiin luokitteluun? Tämä ajatus ilmenee Leen ja Cainin artikkelissa, missä liiallinen arvottaminen johtaa stereotyyppien ja pahemmassa tapauksessa rasmin syntyyn. (Lee, S., & Cain, T., 2019). Toinen aspekti liittyy

maahanmuuttajien omaan kykyyn määrittää rooliaan. Jos nämä ideaalit ohjaavat heitä kohtaan muodostuvia odotuksia, kuinka osalliseksi maahanmuuttaja voi kokea paikkansa yhteiskunnassa? Turtiaisen, Kokkosen ja Viitasalon mukaan aktiivisella kansalaisella on kyky tehdä päätöksiä omaan elämäänsä liittyen. (Turtiainen, K., Kokkonen, T., & Viitasalo, K. 2018, 343–360). Duncan taas puhuu osallisuuden merkitystä yksilön halukkuuteen toimia yhteiskunnassa, eli missä määrin tämä näkee kykenevänsä vaikuttamaan ympäröivään maailmaan. (Duncan, H. 2003.) Näin katsottuna voidaan pohtia, kuinka osallisena ja aktiivisena maahanmuuttajat voivat kokea itsensä, jos heitä kuvaillaan lähinnä apua tarvitsevina olosuhteidensa uhreina.

6. JOHTOPÄÄTÖKSET

Maahanmuuttajien kuvaileminen taloudellisena voimavarana ilmenee useissa eri artikkeleissa, missä maahanmuuttajien hyödyllisyys ja aktiivisuus liitetään näiden työllistymiskykyyn. Jos tarkastelu keskittyy näin vahvasti taloudellisiin elementteihin, voivatko maahanmuuttajien muut aspektit jäädä huomaamatta? Wassin, Pirkkalaisen ja Weiden (2016) tutkimuksessa tarkastellaan maahanmuuttajien poliittisia voimavaroja, mitä ei artikkeleissa mainita juurikaan verrattuna taloudellisiin voimavaroihin. Maahanmuuttajien kuvaileminen yksittäisten ulottuvuuksien kautta lähestyy dehumanisoimisen ajatusta. Dehumanisoimisella tarkoitetaan yksilön tai ihmisryhmän pelkistymistä yksittäisiin arvoihin, joka johtaisi tämän inhimillisten aspektien katoamiseen. Cain ja Lee (2019) käsittelevät tätä ajatusta artikkelissaan, missä he korostavat tämän nostattavan stereotyyppisiä ja kategorisoivia käytänteitä esiin. Maahanmuuttajien jakaminen “laadukkaisiin” luo ajatuksen “laaduttomista” maahanmuuttajista, mikä voi vuorostaan rakentaa vahvempia stereotyyppisiä ajatuksia. (Lee, S., & Cain, T., 2019). Maahanmuuttajien hyödystä taloudellisena voimavarana yleensä puhuivat virkamiehet ja talousasiantuntijat. Kun puhuttiin maahanmuuttajien huonovointisuudesta tai ongelmista, äänessä oli useassa otteessa maahanmuuttajat itse.

Maahanmuuttajien aktiivisuus liitettiin useissa eri artikkeleissa työllistymiseen, mikä nähtiin positiivisena vaikutuksena yhteiskunnalle. Aktiivisuuden piiriin liitettiin myös muita

käsitteitä, kuten integroituminen ja poliittinen osallisuus. Nämä teemat vastaavat hyvin Turtiaisen, Kokkosen ja Viitasalon ajatusta aktiivisesta kansalaisesta (Turtiainen, K., Kokkonen, T., & Viitasalo, K. 2018, 343–360). Passiivisuuteen vuorostaan liitettiin työttömyys, yhteiskunnan kuormittavuus ja jatkuva tuen tarve. Tämä kuvaus heijastaa Lirolan (2017) esittämää median kohtelua pakolaisista Espanjassa (Lirola, M. M., 2017). Kuvauksista rakentuu hyvin erilainen kuva yksilöstä: aktiivisessa kuvauksessa yksilö on omalla kyvykkyydellään ja yhteiskunnan avulla toimiva menestyjä, kun taas passiivisessa kuvauksessa yksilön oma kyvyttömyys aiheuttaa painetta ja räsitystä yhteiskuntaa kohtaan. Artikkeleissa maahanmuuttajien ääni ilmeni eri tavoin. Passiivisuuskurssissa maahanmuuttajien ääni rakentui joko tunteisiin vetoavasta retoriikasta tai heidän puolestaan puhumisesta. Samankaltainen yksipuolinen kuvaus rakentuu myös muissa diskursseissa. Avuttomuuskurssissa maahanmuuttajat tarvitsevat ulkopuolelta tulevaa apua aktivoituaakseen. Maahanmuuttajat apuna -diskurssissa nämä kuvataan pitkälti taloudellisten hyötyjen kautta, eli resurssina.

7. PÄÄTÄNTÖ

Tämän opinnäytteen tarkoituksena on ollut tarkastella kahden eri mediakonsernin tapoja käsitellä maahanmuuttajien aktiivisuutta eri diskurssien kautta. Aineisto koostui yhteensä 11 eri artikkelista vuodelta 2020, jotka jaettiin kolmeen eri diskurssiin. Diskursseissa keskeiseksi teemaksi nousi maahanmuuttajien taloudellinen vaikutus yhteiskunnassa. Aktiivisuus liitettiin kykyyn työllistyä tai osallistua yhteiskunnan avustamiseen useassa artikkelissa. Aktiivisuuden vastakohtaksi muodostui passiivisuus, johon liitettiin riippuvuus ulkoisesta avusta ja kykenemättömyys itsenäiseen toimintaan. Työssä tarkasteltiin myös maahanmuuttajien kotouttamiskeinojen rakentumista aineistossa. Niin aineistosta kuin aikaisemmasta tutkimuskirjallisuudesta ilmeni ajatus aktiivisuudesta yhteiskunnassa maahanmuuttajan osallisuutta ja kotouttamista helpottavana tekijänä. Maahanmuuttajat jotka kuvattiin avuttomina tai ulkoisten vaikuttimien uhreiksi nähtiin myös yhteiskunnan ulkopuolisiksi tai erillisiksi toimijoiksi. Toisin sanoen nämä tarvitsivat erityistä apua verrattuna muihin samassa asemassa oleviin Suomessa eläviin ihmisiin.

Helsingin Sanomien ja Yle Uutisten artikkeleiden luotettavuus aineistona ei herättänyt kritiikkiä tarkastelun aikana. Valittuja medioita pidetään arvostettuina ja luotettavina valtakunnallisella tasolla. Helsingin Sanomien ja Ylen tapauksessa tämän merkitys korostuu, koska nämä ovat Suomen näkyvimpiä lehtiä. Tällöin näiden laadun merkitys korostuu niiden uskottavuuden ylläpitämisessä. Ulkomaiden käsittelyssä ei näkynyt eroja verrattuna kotimaisiin artikkeleihin, mutta on huomioitava että aineisto on kooltaan pientä. Aineistossa maahanmuuttajien ääni esiintyi usein liitettynä heidän kokemuksiin ongelmiin tai vastoinkäymisiin. Asiantuntijoiden ääni nousi esiin silloin kun puhuttiin yhteiskunnallisen tason ongelmista kuten työttömyydestä. Maahanmuuttajien ääni tulee esiin siis lopulta melko yksiuolotteisissa teemoissa. Artikkeleissa korostuu tyylisesti esittää maahanmuuttajat viestin välittäjinä, missä näiden kokemukset liitettiin haluttuun kontekstiin. Toisin sanottuna maahanmuuttajat valjastettiin työkaluiksi joiden avulla voidaan välittää artikkelin haluttua viestiä. Maahanmuuttajien kuvaileminen moniulotteisena ryhmänä jäi artikkeleissa vähäisemmälle. Jos maahanmuuttajien osallisuutta yhteiskunnassa halutaan kehittää, tulisi näiden ääni olla näkyvillä myös medioissa. Maahanmuuttajien kuvaileminen moniulotteisina toimijoina auttaa median lukijoita näkemään nämä inhimillisinä olentoina, enemmän kuin joko pelkistettyinä uhreina tai selviytyjinä. Median rooli stereotyyppien rakentajana on suuri, mikä puolestaan korostaa sen vastuuta mielikuvien tuottamisessa. Tietoisuuden kasvattaminen tästä roolista on ollut yksi tämän työn päätehtävä.

Mahdollisen jatkotutkimuksen mahdollisuus löytyy esimerkiksi kvalitatiivisesta tutkimuksesta, missä maahanmuuttajien omia kokemuksia tutkitaan haastatteluiden avulla. Tutkimusta voidaan tehdä myös kvantitatiivisella tasolla, missä aineiston kokoa laajennettaisiin ja artikkeleita tarkasteltaisiin pintapuolisemmin. Tällöin voitaisiin ottaa esimerkiksi selvää siitä, kuinka eri sanojen käyttö tai merkitys on muuttunut pakolaiskriisiä ennen ja sen jälkeen. Koska potentiaalista aineistoa tuotetaan jatkuvasti, voidaan tämä tutkimus toistaa useampina eri aikakausina, ja vertailla näistä ilmeneviä diskursseja keskenään.

LÄHTEET

Ahola, Sari, Soveltavan kielentutkimuksen keskus, Centre for Applied Language Studies ja Soveltava kielitiede (2016): Mikä merkitys osallistujan taustatekijöillä on menestymiseen kielitestissä? . Saatavilla <<https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/51355>
<http://www.urn.fi.ezproxy.jyu.fi/URN:NBN:fi:jyu-201609134088>>.

Cabaniss, Emily R. ja Abigail E. Cameron (2017): ‘Unassimilable and undesirable’: News elites’ discursive construction of the american immigrant during the ellis island years. *Discourse & Society* 28:6, 614-634. doi:10.1177/0957926517710990.

Duncan, Howard (2003): Social inclusion, social capital, and immigration. *Canadian Issues*, n/a. Saatavilla
<<https://search-proquest-com.ezproxy.jyu.fi/scholarly-journals/social-inclusion-capital-immigration/docview/208699610/se-2?accountid=11774>>.

Forkert, Kirsten (2017): The 2017 election and the public mood. *Soundings*:66, 24-27,23. Saatavilla
<<https://search-proquest-com.ezproxy.jyu.fi/scholarly-journals/2017-election-public-mood/docview/1937767082/se-2?accountid=11774>>.

Fotopoulos, Stergios ja Margarita Kaimaklioti (2016): Media discourse on the refugee crisis: On what have the greek, german and british press focused? *European View* 15:2, 265-279. doi:<http://dx.doi.org.ezproxy.jyu.fi/10.1007/s12290-016-0407-5>.

Grundsten, Hanna-Leena, Yhteiskuntatieteiden ja kauppatieteiden tiedekunta, Yhteiskuntatieteiden laitos ja Faculty of Social Sciences and Business, Department of Social

Sciences (2019): Kriittinen diskurssianalyysi maahanmuuttajien työllisyysasioita käsittelevistä artikkeleista helsingin sanomissa ja ylen uutisoinnissa. Itä-Suomen yliopisto. Saatavilla <https://finna.fi/Record/uef_thesis.123456789%2F21613>.

Kärkkäinen, Katarzyna, Opettajankoulutuslaitos ja Department of Teacher Education (2019): Tukeeko ammatillinen koulutus kotoutumista? . Saatavilla <<https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/64275>
<http://www.urn.fi/urn.fi/urn:nbn:fi:jyu-201905282849>>.

Kautto, Elina, Humanistis-yhteiskuntatieteellinen tiedekunta, Faculty of Humanities and Social Sciences, Kieli- ja viestintätieteiden laitos, Department of Language and Communication Studies, University of Jyväskylä, Jyväskylän yliopisto, Finnish ja Suomen kieli (2016): "Sanoilla puettut" : Maahanmuuttajamenestyjien representointi mediassa. Saatavilla <<https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/49744>
<http://www.urn.fi/urn.fi/urn:nbn:fi:jyu-201605122512>>.

Klarenbeek, Lea M., Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos, Department of Social Sciences and Philosophy ja Valtio-oppi (2020): The participation paradox : Demand for and fear of immigrant participation. . Saatavilla <<https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/71205>
<http://www.urn.fi/urn.fi/urn:nbn:fi:jyu-202007145327>>.

Koskinen, S., L. Salminen ja H. Leino-Kilpi (2014): Media portrayal of older people as illustrated in finnish newspapers. International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-Being 9, 25304. doi:10.3402/qhw.v9.25304 [doi].

Kumpulainen, Kaisu, Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos ja Department of Social Sciences and Philosophy (2020): Nuorten yhteiskunnallinen osallistaminen kulttuuri- ja vapaa-ajan toiminnan kautta. . Saatavilla <<https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/73579>
<http://www.urn.fi/urn.fi/urn:nbn:fi:jyu-202101121059>>.

Lappalainen, Pertti (2017): Kotouttamispolitiikkaa 2010-luvulla: Osallisuusideaaleja ja mikroherruutta. Janus Sosiaalipolitiikan Ja Sosiaalityön Tutkimuksen Aikakauslehti 25:4. Saatavilla <<https://journal-fi.ezproxy.jyu.fi/janus/article/view/60963>>.

Lappalainen, Pertti, Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos, Department of Social Sciences and Philosophy ja Sosiologia (2017): Kotouttamispolitiikkaa 2010-luvulla : Osallisuusideaaleja ja mikroherruutta. . Saatavilla

<<https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/67668>

<http://www.urn.fi/urn.fi:urn:nbn:fi:jyu-202001291858>>.

Laverack, Glenn (2018): Engaging with migrant communities: A framework for action.

Societies 8:4, n/a. doi:<http://dx.doi.org/urn.fi:urn:nbn:fi:jyu-202001291858>.

Lee, Sandy ja Trudie Cain (2019): Diversity dividends and the dehumanisation of immigrants in the news media in aotearoa new zealand: Official newsletter of the new zealand demographic society. New Zealand Population Review 45, 185-210. Saatavilla

<<https://search-proquest-com.ezproxy.jyu.fi/scholarly-journals/diversity-dividends-dehumanisation-immigrants/docview/2354876034/se-2?accountid=11774>>.

Lirola, María Martínez (2017): Analysing visual dysphemisms in news items on the arrival of sub-saharan immigrants to spain in small boats: Visual strategies of pity, fear and compassion. Palabra - Clave 20:2, 411-443.

doi:<http://dx.doi.org/urn.fi:urn:nbn:fi:jyu-202001291858>.

Nickerson, Connor (2019): Media portrayal of terrorism and muslims: A content analysis of turkey and france. Crime, Law and Social Change 72:5, 547-567.

doi:<http://dx.doi.org/urn.fi:urn:nbn:fi:jyu-202001291858>.

Pirkkalainen, Päivi, Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos, Department of Social Sciences and Philosophy ja Kansalaisyhteiskunnan asiantuntijuus (2016): The political potential of migrants is often overlooked in discussions around integration. . Saatavilla

<<https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/50166>

<http://www.urn.fi/urn.fi:urn:nbn:fi:jyu-201606062920>>.

Reitmanova, Sylvia, Diana L. Gustafson ja Rukhsana Ahmed (2015): "Immigrants can be deadly": Critical discourse analysis of racialization of immigrant health in the canadian press and public health policies. Canadian Journal of Communication 40:3, 471-487. Saatavilla

<<https://search-proquest-com.ezproxy.jyu.fi/scholarly-journals/immigrants-can-be-deadly-critical-discourse/docview/1710267532/se-2?accountid=11774>>.

Turtiainen, Kati, Kokkolan yliopistokeskus Chydenius, Kokkola University Consortium

Chydenius ja Sosiaalityö (2018): Aktiivisen kansalaisuuden mahdollisuudet kotouttamistyön ulkoisten ehtojen ja maahanmuuttajien tarpeiden ristipaineissa. . Saatavilla

<<https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/62493>

<http://www.urn.fi/urn.fi:ezproxy.jyu.fi/URN:NBN:fi:jyu-201812115061>>.

Yle pähkinänkuoressa. Lainattu 29.4.2021

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/yleisradio/yle-pahkinankuoressa>

Liitteet

Juntunen, J. (20.10.2020). *Yhdysvaltain vaalitulos voi olla kiinni latinoista – "Mitä lähempänä vaalipäivää latinot tekevät päätöksen, sitä varmemmin he valitsevat demokraatin"*. Yle Uutiset. <https://yle.fi/uutiset/3-11601780>

Kaakinen, E. & Niemistö, E. (15.12.2020). *Perussuomalaiset nosti tikun nokkaan ulkomailta tulleet tomaatinpoimijat – Närpiössä kritiikkiä pidetään epäreiluna ja puolustetaan työperäistä maahanmuuttoa*. Yle Uutiset. <https://yle.fi/uutiset/3-11698175>

Keski-Heikkilä, A. (3.12.2020). *Kelan tuore tutkimus: Maahanmuuttajat saivat viidesosan toimeentulotuista ja lähes 30 prosenttia Kelan työttömyysturvasta*. Helsingin Sanomat. <https://www.hs.fi/talous/art-2000007658950.html>

Koskela, M. (8.9.2020). *Väestöliitto haluaa lisää maahanmuuttoa, koska se voi purkaa eläkepommin – Uudellemaalle muutetaan jo nyt enemmän ulkomailta kuin maakunnista*. Yle Uutiset. <https://yle.fi/uutiset/3-11531259>

Kukko-Liedes, P. (25.9.2020). *Vastaanottokeskuksen sulkemisen kerrannaisvaikutukset ovat laajat – Monikulttuuriryön ammattilainen: Valtava takaisku*. Yle Uutiset. <https://yle.fi/uutiset/3-11546888>

Muhonen, T. (5.12.2020). *Kelan selvitys osoitti ongelman: Valtaosa humanitaarisista syistä Suomeen muuttaneista elää sosiaaliturvan varassa*. Helsingin Sanomat. <https://www.hs.fi/talous/art-2000007663255.html>

Ortamo, S. & STT. (22.12.2020). *Ranska antaa kansalaisuuden sadoille etulinjan koronatyöntekijöille – fysioterapeutti Aziz: "Se tuo minulle todellista toivoa"*. Yle Uutiset. <https://yle.fi/uutiset/3-11712074>

Rantalainen, E. (6.10.2020). *Kun turvapaikanhakija ei enää jaksa, hän saa apua Lahdesta: Suomen ainoaan mielenterveysongelmiin erikoistuneeseen tuetun asumisen yksikköön on kuukauden jono.* Yle Uutiset. <https://yle.fi/uutiset/3-11575142>

Ruonaniemi, A. (29.1.2020). *Uusi tilasto: Joka seitsemäs suomalaislapsi syntyy maahanmuuttajaäidille.* Yle Uutiset. <https://yle.fi/uutiset/3-11154410>

Tiessalo, P. (8.9.2020). *Väestöliitto patistaa tekemään lisää vauvoja – järjestö on huolissaan syntyvyyden laskusta nälkävuosien tasolle.* Yle Uutiset. <https://yle.fi/uutiset/3-11528495>

Welling, R. (9.12.2020). *Tutkijat selvittivät, kuinka maahanmuuttajien tulot kasvavat verrattuna suomalaistaustaisiin – Tulos: Työpaikan vaihtamisella ei juuri merkitystä.* Helsingin Sanomat. <https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000007670873.html>

